

a földdel. Ennek módja az, hogy már a gyermekkorban törekszik a kerti élet jelenségeit megfigyeltetni s az állati és növényi lények életközösségét megértetni. Így fejlődött ki a gazdasági kertből az oktatási, s ebből a nevelési célzatú iskolakert, melyben a biológiai gondolkodás uralkodik. A biológiai oktatásban az egyed csak mint az egésznek tagja és képviselője jelent értéket. Tehát a népképző értékeket jobban kell kidolgozni; ez a jelen iskola kertészetének a célkitűzése. Ezért keletkeztek az ipari centrumok körül falusi telepítések s ezek lakói az ipari munka mellett kertészkedéssel is foglalkoznak, tehát nem vesztik el a kapcsolatot a földdel. Ennek a célnak kiépítésében az iskolai kertnek nagy szerepe van s ennek érdekében kell a természetrajzi oktatást is a kertbe áttenni. Hadd figyeljék meg itt a természetet közvetlen tapasztalatok alapján, s emellett meganulják a virág-, konyha- és gyümölcsfakertészetet, megismerik a kártevő elemeket, a madár, a béka, a giliszta hasznát. Falun pedig adjon az iskolakert ösztönzést hasznos újításokra, végezzen természetési kísérleteket, a tanító pedig legyen a falu gazdasági tanácsadója. Igyekezzen megteremteni a kapcsolatot a falu és az iskola közt. Ez a törekvés persze, új feladatok elé állítja a tanítóképzést is, s a kertművelés terén fokozott tevékenységet kell kifejtenie. Mintaszerű pl. a beutheni főiskola kertoktatási berendezkedése. Területe 2 ha, 4a 9 m² s élő sövény (Ligusterhecke) veszi körül. A bejáratot kagylós mészkből épített fal képezi, mely egyúttal különféle növényzet tanyája. Mellette időjárást megfigyelő eszközök állnak s egy tó, mely minden elképzelhető növényi és állati életre ad szemléltetést. Itt megfigyelhetjük pl. a szúnyog, a béka, a hal fejlődését. Van gyeptérség különféle pázsitfűvek termelésére, mellette vízesárok a mocsári növényzet céljaira. Van termelőhely az erdei növények részére, a lombos- és tűlevelű fák céljaira. Vannak talajnem szerint elkülönített ágyások, van kőgát, kődomb, hegyoldal, cserjés, faiskola, díszkert, gyümölcsös, méhészet és mézelőnövényzet, konyhakert, mezőgazdasági telep, gyógynövénykert és mérges növények termelőhelye. Vannak kísérleti ágyások is, növénykeresztözések céljára, sőt melegágy is. Biológiai ágyások hiányzanak, ellenben annál nagyobb hangsúly van az életközösség kidomborításán, mert ilyen az élet a szabad természetben is, de ez nem zárja ki, hogy a kerti növényeken biológiai megfigyeléseket is ne tegyünk.

Jármai Vilmos.

H I R E K.

Az Országos Közoktatási Tanács Szervezeti Szabályzata és új Elnöksége.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter 181/1936. eln. sz. rendeletével az 1935. VI. t.-c. alapján újjászervezett *Országos Közoktatási Tanács* új Szervezeti Szabályzatát közli a keb. Hivatalos Közlöny 1. évi január hó 15. (2-dik) száma, melynek alapján az 1935—1940. évig terjedő, hat évi időszakra *gróf Teleki Pál* volt miniszterelnök, m. kir. József Nádor műszaki és gazdaságtudományi egyetemi ny. r. tanár, a Tanács *elnökévé* —, dr. *Petri Pál* ny. vallás- és közoktatásügyi minisztériumi államtitkár a Tanács *alelnökévé* —, dr.

Husztí József budapesti kir. magyar Pázmány Péter-tudományegyetemi ny. r. tanár a Tanács ügyvezető alelnökévé s egyben az általános nevelési és oktatási szakosztály elnökévé —, *Buday Barna* felsőházi tag, m. kir. gazd. főtanácsos a mezőgazdasági oktatási szakosztály elnökévé —, *Tóry Gergely* államtitkári címmel felruházott m. kir. iparügyi minisztériumi miniszteri osztályfőnök az iparoktatási szakosztály elnökévé —, dr. *Erney Károly* felsőházi tag, m. kir. kincstári főtanácsos, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület alelnök-vezérigazgatója a kereskedelmi oktatási szakosztály elnökévé kinevezettek; a Tanács ügyvezető-igazgatói teendőknél ellátásával pedig dr. *Loczka Alajos* egyetemi magántanár, állami középiskolai igazgató bízott meg. A Tanács tagjainak kinevezése folyamatban van.

Itt említjük meg, hogy a fenti Szabállyzattal egyidejűleg az *Országos Felsőoktatási Tanács*, az *Országos Ösztöndíjtanács*, a *Magyar Nemzeti Múzeum*, a *Külföldi Magyar Intézetek* és a *Magyar Biológiai Kutatóintézet* is új Szervezeti szabályzatot kaptak, amelyek e tudományos intézmények tervszerű, pontosan körülírt működését fogják szabályozni.

A Jövő útjain pedagógiai folyóirat 1935. évi november—decemberi száma, a lap fennállásának tízéves fordulóját ünnepli. *Nemesné M. Márta* és *Baloghy Mária* a lap felelős szerkesztői megelégedett büszkeséggel tekinthetnek vissza erre a tíz éves múltra, amely idő alatt a gyermeklélektani kutatásokon felépülő gyermeknevelés új irányaiért olyan hűséggel dolgoztak. Az ünnepi szám első cikkét *Adolphe Ferrière*, a kiváló gyermekpszichológus, az *Uj Nevelés Világ Ligájának* megalapítója írta.

A genfi Nemzetközi Nevelésügyi Hivatal által a múlt év nyarán rendezett harmadik kongresszuson hozott nevelésügyi és iskolaszervezeti határozatokat olvashatjuk a *Magyar Középiskola* 1935. évi decemberi számában.

A magyar kisedővónőképzés az 1897. évben ünnepli százéves jubileumát. A budapesti állami óvónőképző-intézet méltó keretekben kívánja ünnepelni e nevezetes évfordulót.

Tanfolyam a szegedi tankerület nevelői részére. *Dr. Kisparti János*, a szegedi tankerület kir. főigazgatója a tankerület pedagógusai részére a f. tanév január—február havában egy 14 előadásból álló tanfolyamot rendezett. A tanfolyamon *dr. Kisparti János* tankerületi kir. főigazgató és *dr. Várkonyi Hildebrand* egyetemi ny. r. tanár a pedagógia-lélektan köréből, a szegedi Egyetem orvosprofesszorai pedig a gyermek szervezetével és egészségtanával kapcsolatban tartottak igen értékes előadásokat.

Gyermekjáték-gyűjtemény. A debreceni ref. tanítóképzőben *dr. Bartha Károly* tanítványainak közreműködésével *gyermekjáték-gyűjteménynek* vette meg alapját. Az értékes törekvés gyermeklélektani szempontból is jelentőséggel bír.

A V. K. M. Oktatófilm-Kirendeltsége külön Közleményben kívánja érte-

síteni az oktatófilm technikai és pedagógiai kérdéseiről a filmoktatás állami rendszerében résztvevő intézeteket. A Közlemények az intézeteknek ingyen fognak megküldetni.

A koedukációt a porosz iskolaügyi minisztérium a középiskolákban megszüntette. A rendelet indokolása a férfi felsőbbrendűségre hivatkozik.

A Szegedi Pedagógusok Köré-ben a f. tanévben a harmadik előadást december hó 17-én vitéz *Nemes Árpád* szeged-belvárosi körzeti iskolafelügyelő: *A fogalmazás tanítása a népiskolában* címen, a negyediket *Dr. Baranyai Erzsébet*, a Horthy-Kollégium igazgatónöje: *Adatok a mai egyetemi és főiskolai leányifjúság szellemi alkata*, az ötödiket *Bucsy István* állami reálgimnáziumi tanár: *Néhány észrevétel a magyar irodalomtörténet tanítására vonatkozólag* és *dr. Ébner János* állami reálgimnáziumi tanár: *A müncheni Lehrer-Verein* tanügyi kiállításáról címen tartotta. Ezekon kívül a Pedagógusok Köre felolvasó ülést rendezett a *Vakokat Gyámolító Délmagyarországi Egyesület* január hó 26-iki közgyűlésének keretében, amikor *dr. Tóth Zoltán* a budapesti gyógypedagógiai tanárképző főiskola igazgatója tartott szakelőadást, majd megrendezte a szeged-belvárosi és rókusi kerületek részére 12—12 előadás keretében a *Szülők Iskolája*-t.

Magyar Szemle 1936. évi 2. számába *Fábián István: Gimnázisták olvasmányai* címen írt értékes előadást.

Szerkesztőváltás. Az Alföldkutató Bizottság *Bibó István* elhalálozásával a „*Népünk és Nyelvünk*“ c. folyóiratának szerkesztését *dr. Moór Elemér* főiskolai tanárra és illusztris kartársunkra, *dr. Sebestyén Károly* egyetemi magántanárra, a szegedi Városi Múzeum igazgatóhelyettesére bízta, akik a szerkesztésben való közreműködésre megnyerték *dr. Horger Antalt*, a szegedi egyetem kiváló nyelvészprofesszorát is. — Nagy örömeinkre szolgál a megbízás, mert ilyenformán ez a folyóirat szellemi kapoccsá válhatik a főiskola és a polgári iskolai tanárság között a polgári iskola szempontjából is annyira fontos népi és nyelvi tanulmányok tekintetében. És az is kétségtelen, hogy a polgári iskolai tanár tudományos munkája számára ép ez a terület adja meg a legtöbb alkalmat és lehetőséget. Hozzátehetjük, hogy már csak a polgári iskolai tanárság presztízse érdekében is kívánatos, hogy a tagjai bekapcsolódjanak — amennyiben erre módjuk van, — a magyar tudományos kutatásba is. Az pedig nem kétséges, hogy erre a népi és nyelvi tanulmányok terén még a kisebb helyeken működő kartársunknak is megvan a módja és lehetősége. Az új szerkesztők számítanak is arra, hogy a polgári iskolai tanárság mind aktív, mind passzív módon támogatni fogja a most már havonta megjelenendő folyóiratot, amelynek évi előfizetési díját az Alföldkutató Bizottság 10-ről 6, illetve tisztviselők részére 6-ról 4 P-re szállította le; így tehát most már igazán mindenki számára, akit a magyar nyelv- és népkutatás ügye érdekel, anyagi szempontból is könnyen hozzáférhetővé vált.

A gyakorló polgári iskola könyvtára. A gyakorló polgári iskola kiadásában megjelenő methodikai könyvsorozatból eddig megjelentek:

I. kötet. *Az élet iskolája.* A gyakorlóiskola tanártestületének közreműködésével szerkesztette *Szenes Adolf*. 384. lapon tartalmazza a nemzeti munkaiskola gondolatának kialakulását, a munkaiskola lélektani alapvetését, a tanf-

methodikai elve az egyes tárgyak tanításában. Ára füzve 10 P, diszes vászonkötésben 12 pengő.

II. kötet. *Tréfás számtani feladatok és játékok szerepe a számtan tanításában.* Irta: *Szenes Adolf.* XVI+118 lapon tárgyalja, miként tehető a számtan tanítás élönkké és vonzóvá. Ára kötve 3.50 pengő.

III. kötet. *Mennyiségtanítás az élet iskolájában.* I. rész. A számtan és algebra tanításának vezérkönyve. Irta: *Szenes Adolf.* Ára füzve 5 P 60 f, kötve 6 P 80 f.

Tanulók részére csinos kiállításban megjelent: *Tréfás és csodás jelenségek a számok birodalmából.* Irta: *Szenes Adolf.* Az ajándékkönyvnek is kiválóan alkalmas könyv ára kemény kötésben 2 P 50 f. Öt megrendelt példány után egy ingyen példány jár.

Ugyanitt megjelent: *Módszeres dolgozatok.* Irta: *Kratofil Dezső.* Ára 2.80 P.

IV. kötet. *Matzkó Gyula: Kísérleteztető fizikatanítás.* Ára 12 pengő, tanároknak 8 pengő.

Ára 4.40 pengő.

V. kötet. *Jeges Sándor: A biológia tanításának vezérkönyve.* A 200 oldalas és közel 100 ábrát tartalmazó mű ára: iskoláknak 10 P, tanároknak 7 P.

VI. kötet. *Múth János: A magyar nyelvtan módszeres megvilágításban.*

VII. kötet. *Kendoff Károly: Vázlatok a földrajztanításhoz, — mit rajzoljunk a földrajzi órán.* I. rész: *Alapfogalmak, Magyarország.* II. rész: *Európa.* III. rész: *Idegen világrészek, csillagászat.* IV. rész: *Általános földrajz, Magyarország gazdasági földrajza, térképismeretek.* II. kiadás. 128 lap. Ára 6 P, tanároknak 4 P 50 f.

VIII. kötet. *Fogassy Ödön: Szőlőjé- (kézimunka) mintalapok.* Ára: 6 P 80 f.

IX. kötet. *Jeges Sándor: Vázlatok a természetrajztanításhoz.* (Szeged, 1934. Szerző kiadása.) Ára: 5 P 60 f.

X. kötet. *Kendoff Károly: Földrajzoktatás a cselekvő iskolában, — földrajzi gondolkodásra való nevelés.* 272 oldal, 81 ábrával. Szeged, 1934. Szerző kiadása. Ára 12 pengő, kartársak részére 8 pengő. Megrendelhető a szerzőnél, Szeged, Boldogasszony-sugárút 8. sz.

XI. kötet. *Matzkó Gyula: „Vázlatok a fizikatanításhoz“.* Tanítási óránként egybeállítva 96 lapon, egy ívnyi szöveggel. Ára P. 8'60.

Lapunk jelen száma 92 oldal. A Cselekvés Iskolájára a f. évi előfizetési díj a M. kir. Póstatakarékpénztár 42019. számú csekkszámú lójára küldendő be.

Ablaka György könyvnyomdája Szeged, Kálvária-utca 14. — Telefon: 10—84.